

UDC 378:37.011.3-051:37.026]-053.4:004(045)

DOI <https://doi.org/10.32782/apv/2021.5.11>

Оксана ЧЕКАН

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики дошкільної освіти, Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Закарпатська область, вул. Ужгородська, 26, Україна

ORCID: 0000-0002-3480-6366

Віра САНТО

викладач вищої категорії, викладач-методист, Гуманітарно-педагогічний фахового коледж, Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Закарпатська область, вул. Ужгородська, 26, Україна

ORCID: 0000-0001-7910-9540

Бібліографічний опис статті: Чекан, О., Санто, В. (2021). Дидактична модель формування професійної компетентності майбутніх вихователів дітей дошкільного віку засобами комп'ютерних технологій. *Acta Paedagogica Volynienses*, 5, 67–75, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2021.5.11>

**ДИДАКТИЧНА МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ
ЗАСОБАМИ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

У статті наведено дидактичну модель формування професійної компетентності майбутніх вихователів дітей дошкільного віку засобами комп'ютерних технологій. Модель обіймає три етапи: когнітивно-збагачувальний, продуктивно-діяльний, креативно-інформаційний. Метою першого етапу було уточнення знань студентів про функції і роботу з комп'ютером у власній і навчальній діяльності та ознайомлення їх із методикою використання комп'ютера в майбутній професійній діяльності. Метою другого – продуктивно-діяльного – етапу було озброєння майбутніх вихователів уміннями та навичками самостійної роботи з комп'ютерними програмами професійної спрямованості. Метою третього – креативно-інформаційного – етапу було максимальне занурення студентів в активну самостійну творчу комп'ютерно-інформаційну діяльність як в умовах ДНЗ, так і на педагогічній практиці в ДНЗ. До кожного із модулів наведено приклади фрагментів заняття зі студентами, портфоліо з фахових методик та портфоліо з теми «Використання комп'ютерних технологій у дошкільному закладі», фрагменти розвивальних комп'ютерних ігор для дітей старшого дошкільного віку за допомогою мережі Інтернет та їх аналіз тощо. Наведені етапи дидактичної моделі щодо формування професійної компетентності майбутніх вихователів дітей дошкільного віку засобами комп'ютерних технологій включають у себе реалізацію педагогічних вимог. На когнітивно-збагачувальному етапі було реалізовано першу педагогічну умову – інформатизацію викладання фахових дисциплін у процесі професійної підготовки майбутніх вихователів дітей дошкільного віку засобами комп'ютерних технологій. На продуктивно-діяльному етапі реалізувалася така педагогічна умова, як наявність відповідного інформаційного середовища на факультетах дошкільної освіти. На третьому, креативно-інформаційному, етапі було реалізовано таку педагогічну умову, як індивідуалізація та інтенсифікація використання комп'ютерних технологій у навчально-виховному процесі ВНЗ. Зроблено висновок, що матеріали спецкурсу «Методика навчання дітей дошкільного віку комп'ютерної грамоти», що спрямовані на усвідомлення студентами різноманітних можливостей використання комп'ютерних технологій у педагогічному процесі сучасного ДНЗ, ефективно вплинули на підготовку студентів.

Ключові слова: професійна компетентність, етапи, комп'ютерні технології, майбутні вихователі, дидактична модель, діти дошкільного віку.

Oksana CHEKAN

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor at the Department of Theory and Methods of Preschool Education, Faculty of Pedagogy, Mukachevo State University, Uzhhorodska Str., 26, Mukachevo, Transcarpathian region, Ukraine

ORCID: 0000-0002-3480-6366

Vera SANTO

Teacher of Higher category, Teacher-Methodist, Humanitarian-Pedagogical Professional College, Mukachevo State University, Uzhhorodska Str., 26, Mukachevo, Transcarpathian region, Ukraine

To cite this article: Chekan, O., Santo, V. (2021). Dydaktychna model formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnikh vykhovateliv ditei doshkilnoho viku zasobamy kompiuternykh tekhnolohii [The didactic model of formation of professional competence of future educators of preschool establishment by means of computer technologies]. *Acta Paedagogica Volynienses*, 5, 67–75, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2021.5.11>

THE DIDACTIC MODEL OF FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF FUTURE EDUCATORS OF PRESCHOOL ESTABLISHMENT BY MEANS OF COMPUTER TECHNOLOGIES

The article has presented a didactic model of formation of professional competence of future educators of preschool educational establishment by means of computer technologies. The model consists of three stages: cognitive-enriching, productive-activity, creative-informational. The purpose of the first stage was to clarify the knowledge of students about the functions and work with the computer in their own and educational activities and to acquaint them with the methods of using the computer in future professional activities. The purpose of the second productive-activity stage was to equip future educators with skills and abilities of independent work with computer programs of professional orientation. The purpose of the third – creative-informational stage was the maximum immersion of students in active independent creative computer-informational activity both in the conditions of the educational establishment and in the pedagogical practice at this educational establishment. Each of the modules contains examples of fragments of lessons with students, a portfolio of professional techniques and a portfolio on "The usage of computer technologies at preschool educational establishment", fragments of educational computer games for older preschool children with the Internet and their analysis, etc. The author has presented stages of the didactic models for the formation of professional competence of future educators of preschool children by means of computer technologies include the implementation of pedagogical requirements. At the cognitive-enriching stage, the first pedagogical condition has been realized – informatization of teaching professional disciplines in the process of professional training of future educators of preschool children by means of computer technologies. At the productive and activity stage, the pedagogical condition has been realized – the presence of an appropriate information environment at the faculties of preschool educational establishment. At the third, creative and informational stage, a pedagogical condition has been realized such as individualization and intensification of the usage of computer technologies in the educational process of higher educational establishment. It was concluded that the materials of the special course "Methods of teaching preschool children computer literacy" aimed at awareness students of various opportunities to use computer technologies in the pedagogical process of modern schools, effectively influenced the training of students.

Key words: professional competence, stages, computer technologies, future educators, didactic model, preschool children.

1. ВСТУП

Постановка проблеми. Комп'ютерні технології впевнено займають свою нішу в навчально-виховному процесі ЗДО. Формування професійної компетентності майбутніх вихователів, орієнтованої на соціальні і особистісні запити студентів, інтеграцію, багаторівність і профілізацію, приводить до необхідності враховувати нові чинники, що входять у методичний контекст підготовки майбутніх фахівців у системі вищої професійної освіти у галузі використання засобів і методів інформатики в освіті, а саме:

- організаційно-методичне забезпечення професійної діяльності (освітній стандарт, навчальні плани, програми тощо);
- наукове і технологічне забезпечення, програмно-апаратні засоби інформатизації;
- спеціальна підготовка викладачів у галузі інформатики;
- озброєння майбутніх фахівців комп'ютерними технологіями.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Застосування комп'ютерних технологій у навчанні досліджувалось у працях В. Безпалька, Г. Беленької, А. Богуш, Б. Гершунського,

А. Давиденко, М. Жалдака, Ю. Машбиця, А. Єршова та інших. Водночас рівень підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти в галузі комп'ютерних технологій ще не відповідає сучасним вимогам суспільства і не забезпечує студентів обсягом знань та вмінь, що необхідні для майбутньої фахової діяльності з навчання дошкільників комп'ютерної грамоти (Гобдрахманова, 2009, с. 46–52).

Мета дослідження полягає у тому, щоби традиційну концепцію інформаційної діяльності дошкільного навчального закладу перевести в площину проблематики комп'ютерно-інформатичного супроводу цього процесу. У цьому зв'язку відповідно до теоретичних засад експериментального дослідження було розроблено дидактичну модель формування професійної компетентності майбутніх вихователів дітей дошкільного віку засобами комп'ютерних технологій (рис. 1). Модель обіймає три етапи: когнітивно-збагачувальний, продуктивно-діяльнісний, креативно-інформаційний.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Основною метою підготовки майбутнього вихователя дітей дошкільного віку до використання КТ у професійній діяльності є озброєння студентів методикою відбору та використання у майбутній професійній діяльності комп'ютерних технологій для досягнення педагогічно значущого й обґрунтованого (педагогічно доцільного) результату в контексті забезпечення доступності, поліпшення якості та підвищення ефективності навчально-виховного процесу (Филатов, 1988: 345–347).

Передбачалося, що вихователь повинен знати і вміти: використовувати комп'ютерні технології для підтримки навчання, як власного, так і своїх вихованців (наприклад, вміти користуватися текстовим редактором, базами даних, мультимедійними енциклопедіями, Інтернетом, електронною поштою тощо) – створювати власні педагогічні програмні засоби, а також публікувати їх у мережі тощо (Панченко, 2012: 7–11).

Результативність навчання передбачала навчити майбутніх вихователів:

- розуміти принципи, покладені в основу конкретної комп'ютерної технології;
- знати основні компоненти сучасного комп'ютерного обладнання;

- володіти основними функціями операційної системи, що використовується ним;

- оцінювати програмне та апаратне забезпечення з метою його використання у навчально-виховному процесі ДНЗ;

- використовувати різноманітне периферійне обладнання;

- освоїти принципи побудови імітаційно-моделюючих систем;

- освоїти програмне забезпечення навчального матеріалу, призначеного для дітей дошкільного віку;

- вміти знаходити необхідну інформацію у мережі Інтернет, зберігати її та використовувати;

- використовувати комп'ютерні технології для встановлення зв'язків із батьками, колегами тощо;

- використовувати мультимедійні засоби для підготовки навчально-виховних занять у ДНЗ;

- вміти визначати, які програмні засоби необхідні для підготовки власних навчальних матеріалів для подальшої професійної діяльності;

- знати класифікацію програмного забезпечення, призначеного для використання в навчально-виховному процесі дошкільного закладу;

- вміти реально оцінити переваги та недоліки використання комп'ютерних технологій у роботі з дітьми;

- ідентифікувати та оцінювати інформаційні засоби, які можуть бути доступні батькам, дітям;

- ідентифікувати програмне забезпечення, що використовується в навчальному процесі дошкільного закладу;

- розробляти заняття із застосуванням різних комп'ютерних технологій навчання (метод індивідуального навчання, особистісно зорієнтоване навчання тощо);

- вміти використовувати комп'ютерні технології для роботи з батьками (Гобдрахманова, 2009: 46–52), (Панченко, 2012: 7–11).

2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Опишемо зміст роботи на кожному етапі. Метою першого етапу було уточнення знань студентів про функції і роботу з комп'ютером у власній і навчальній діяльності та ознайомлення їх із методикою використання комп'ютера в майбутній професійній діяльності. На цьому етапі було реалізовано першу педагогічну

умову – інформатизацію викладання фахових дисциплін у процесі професійної підготовки майбутніх вихователів дітей дошкільного віку засобами комп'ютерних технологій.

Насамперед студентам, було прочитано навчальні курси «Основи інформатики», «Сучасні інформаційні технології в освіті»,

«Нові інформаційні технології та сучасні ТНЗ». Матеріал цих курсів становив міцне підґрунтя для подальшої роботи. Безпосередньо в експерименті було задіяно фахові методики «Дошкільна лінгводидактика», «Методика ознайомлення дітей з довкіллям», «Методика ознайомлення дітей з українським народознав-

Рис. 1. Дидактична модель формування професійної компетентності майбутніх вихователів дітей дошкільного віку засобами комп'ютерних технологій

ством у ДНЗ», «Інноваційні педагогічні технології в дошкільній освіті» та розроблений нами у ДНЗ спецкурс «Методика навчання дітей дошкільного віку комп'ютерної грамоти» (Відповідно БКДО) (Базовий компонент дошкільної освіти України, 2011: 35–37).

Програмою спецкурсу передбачалося три модулі.

Перший модуль «Сучасні комп'ютерні технології в навчально-виховному процесі ДНЗ» був присвячений розкриттю і характеристиці сучасних комп'ютерних технологій, доступних дітям дошкільного віку з їх комп'ютерною презентацією.

Другий модуль «Методика роботи з комп'ютерними технологіями в дошкільному навчальному закладі». Змістом цього модулю розкривалася методика роботи з комп'ютером із дітьми старшого дошкільного віку: ознайомлення дітей з комп'ютером, комп'ютерні розвивальні ігри, навчальні програми з розвитку мовлення, ознайомлення з довкіллям, українським народознавством, навчання грамоти тощо.

Третій модуль: «Комп'ютерні технології у роботі з батьками та в управлінській діяльності ДНЗ». Його зміст передбачав озброєння майбутніх вихователів методиками роботи з батьками дітей старшого дошкільного віку засобами комп'ютерних технологій та використанням комп'ютерних технологій в управлінській діяльності завідувача та методичній роботі педагога-методиста ДНЗ.

Проілюструємо прикладом фрагменту заняття зі студентами за першим модулем «Сучасні комп'ютерні технології у навчально-виховному процесі ДНЗ», розробленого спецкурсу «Методика навчання дітей дошкільного віку комп'ютерної грамоти».

Тема. «Організація та методика використання сучасних комп'ютерних технологій навчання».

Мета: розширити та конкретизувати знання студентів щодо організаційних, технічних та методичних аспектів використання сучасних інформаційних технологій навчання. Поглиблювати знання про сучасні тенденції виховання й навчання дітей дошкільного віку.

Студентам було прочитано текст лекції відповідно до програми. Після лекції студенти отримали завдання скласти конспект заняття для дітей старшого дошкільного віку щодо їх ознайомлення із комп'ютером та здійснити

аналіз заняття. На основі цього потрібно було створити загальний інформаційний банк занять з використанням комп'ютерних технологій на подібну тематику для подальшого користування й обміну.

Метою другого продуктивно-діяльнісного етапу було озброєння майбутніх вихователів уміннями та навичками самостійної роботи з комп'ютерними програмами професійної спрямованості. Студенти працювали з такими комп'ютерними програмами: OpenOffice.org, Software Editor, редактори растрової графіки (Paint, Corel Photo Paint) та редактори для створення анімацій (Adobe Flash, Ammo, Animation Works Interactive), Microsoft Office Picture Manager, ACDSee), Microsoft PowerPoint, Microsoft Publisher, Microsoft Office Outlook, Microsoft Office Access, комп'ютерна програма «Живий звук», програма «Професор Хіггінс», навчально методичний комплекс Way Ahead, комп'ютерна логопедична програма «Ігри для Тигри» та «Світ за твоїм вікном» – комп'ютерна програма для навчання старших дошкільників з різними відхиленнями в розвитку (Давиденко, 2003, с. 219–2020).

Було запропоновано розробити проекти «Розвивальні ігри для навчання грамоти для дітей старшого дошкільного віку» та «На гостинах в українських казок».

На цьому етапі студенти працювали за другим модулем спецкурсу «Методика роботи з комп'ютерними технологіями у дошкільному навчальному закладі». Наводимо приклад фрагменту заняття.

Тема. Розвивальні ігри для дітей.

Мета: вчити майбутніх вихователів добирати комп'ютерні ігри для дітей старшого дошкільного віку, аналізувати їх зміст, розробляти конспекти занять із використанням комп'ютерних ігор.

Під час лекції студенти ознайомилися з класифікацією комп'ютерних онлайн-ігор для дошкільників та їх зразками. Онлайн-гра – це комп'ютерна гра, що використовує постійне з'єднання з Інтернетом. Було виокремлено такі групи онлайн-ігор для дітей старшого дошкільного віку: розмальовки, аркади, розвивальні ігри та онлайн пазли.

Завдання.

Студентам було запропоновано підібрати комплекс розвивальних комп'ютерних ігор для

дітей старшого дошкільного віку за допомогою мережі Інтернет та зробити їх аналіз.

Матеріал: модеми, ноутбуки, колонки.

Процедура виконання:

Пропонуємо процедуру виконання завдання.

1. У пошукових системах знайти сайти з розвивальними комп'ютерними онлайн-іграми для дітей старшого дошкільного віку. Наприклад, сайт: <http://koloboksad.jimdo.com/комп-ютер-у-дитсадку-і-вдома/> (сайти можуть бути різні).

2. Вибрати розвивальну комп'ютерну онлайн-гру для старших дошкільників (гра може бути у форматі 3D).

3. Зробити аналіз розвивальної комп'ютерної онлайн-гри за такими критеріями:

- мета комп'ютерної онлайн-гри;
- завдання розвивальної онлайн-гри;
- процедура комп'ютерної онлайн-гри;
- позитивне і негативне у змісті онлайн-гри.

Студентів учили проводити віртуальні екскурсії. Дидактичні завдання віртуальної екскурсії було розподілено на такі підрозділи: підготовка віртуальної екскурсії, проведення екскурсії, підведення підсумків екскурсії.

Підготовчий етап заняття передбачав: підготовку технічного супроводу заняття; обґрунтування педагогічної мотивації заняття; підготовку дітей до заняття.

З метою узагальнення уявлень щодо різновидів віртуальних 3D-екскурсій студенти отримували завдання скласти банк віртуальних 3D-екскурсій визначними місцями Закарпатської області для дітей старшого дошкільного віку та здійснити їх аналіз. Студентами був створений загальний інформаційний банк віртуальних 3D-екскурсій визначними місцями Закарпатської області за допомогою комп'ютерних технологій для подальшого користування й обміну.

Студенти виготовляли портфоліо з фахових методик та портфоліо з теми «Використання комп'ютерних технологій у дошкільному закладі».

На цьому етапі реалізувалася педагогічна умова – наявність відповідного інформаційного середовища на факультетах дошкільної освіти. У ВНЗ на факультетах дошкільної освіти насамперед було створене комп'ютерно-інформаційне середовище, а саме: комп'ютерний клас, у якому було 20 персональних комп'ютерів фірми Hewlett-Packard, комп'ютерні програми для дітей дошкільного віку та студентів, мультимедійні дошки.

Означена педагогічна умова передбачає створення інформаційного середовища у ДНЗ. Для підтримки стійкого рівня працездатності та збереження здоров'я дітей велике значення мають умови, в яких проходять заняття за комп'ютером. Вони проводяться лише в присутності вихователя або викладача. Нами було створено комп'ютерно-ігровий комплекс, який складався з комп'ютерної зали і зали релаксації.

Комп'ютери було об'єднано в локальну мережу, обладнану приводами DVD-ROM та звуковими картами. Вся техніка відповідала вимогам Державних санітарних правил і норм «Влаштування і обладнання кабінетів комп'ютерної техніки в навчальних закладах та режим праці дітей на персональних комп'ютерах» (Базовий компонент дошкільної освіти України, 2011, с. 35–37).

Опишемо конкретні приклади самостійної роботи на цьому етапі.

Виготовлення портфоліо «Використання комп'ютерних технологій у дошкільному закладі».

Мета: проаналізувати теоретичні засади процесу інформатизації навчання у ДНЗ та визначити проблеми КТ у методичному аспекті.

Зміст портфоліо:

1. Теоретичні засади процесу інформатизації навчання у ДНЗ.
2. Конструювання системи занять з використанням КТ.
3. Дитина та комп'ютер. За чи проти?
4. Що шкідливо для здоров'я дітей у роботі з комп'ютером?
5. Користь від комп'ютера?
6. Проблеми КТ у методичному аспекті.

Метою третього – креативно-інформаційного – етапу було максимальне занурення студентів в активну самостійну творчу комп'ютерно-інформаційну діяльність як в умовах ДНЗ, так і на педагогічній практиці в ДНЗ. На цьому етапі студенти працювали за третім модулем спецкурсу «Комп'ютерні технології у роботі з батьками та в управлінській діяльності ДНЗ».

Крім того, студентам було прочитано навчальний курс інформативної спрямованості «Організація і керівництво навчально-виховною роботою ДНЗ».

На третьому етапі було реалізовано педагогічну умову – індивідуалізація та інтенсифікація використання комп'ютерних технологій у навчально-виховному процесі ВНЗ.

Результати експерименту щодо впровадження індивідуалізації навчання у процесі формування професійної компетентності майбутніх вихователів дітей дошкільного віку засобами комп'ютерних технологій засвідчили позитивні зміни в самостійній діяльності студентів, як-от:

– студенти, враховуючи думку викладача, змогли адекватно проводити самооцінку рівня своєї професійної компетентності, що дозволяло їм самостійно і достатньо обґрунтовано визначати змістові лінії вивчення комп'ютерних технологій;

– студенти постійно аналізували вплив поточного оцінювання на результати підсумкового контролю, це давало можливість їм обирати шляхи інтенсифікації аудиторної та самостійної роботи;

– у студентів помітно підвищилися пізнавальні потреби, як результат усвідомлення ними ефективності досягнення навчальної мети при використанні комп'ютерних технологій;

– підвищився інтерес до навчання, прагнення до реалізації освітніх функцій в умовах динамічного розвитку інформаційно-комунікаційних технологій;

– виникла потреба створення власних проєктів комп'ютерних моделей, що реалізують навчально-виховні завдання дошкільного закладу;

– зросла регулярність навчальної діяльності, ініційована не стільки адміністративними вимогами, скільки суб'єктивними прагненнями студентів, що перебували на індивідуальних планах;

– робота викладача часто набувала індивідуально-зорієнтованого характеру, що дозволяло враховувати особливості студента і створювати відповідні умови для розвитку творчих підходів щодо розробки проєктів навчально-виховного процесу в дошкільному закладі;

– під час проведення лекцій викладач переносив акцент із змістової складової частини на інформаційну, проводив аналіз фрагментів і прикладів використання комп'ютерних технологій для створення проєктів навчання дітей дошкільного віку;

– під час проходження практики студенти вивчали особливості залучення батьківських колективів та працівників управління освіти до вирішення творчих завдань щодо використання комп'ютерних технологій у ДНЗ.

Впровадження інтенсифікації самостійної роботи з КТ дозволяла студентам витрачати більше часу не на відтворення інформації, а на її пошук і відбір та творчу переробку.

Опишемо зміст роботи третього етапу.

Студентів учили складати самостійно конспекти занять, майстер-класи щодо роботи з комп'ютером у ДНЗ за відповідною схемою.

На третьому етапі студентів учили організовувати роботу з батьками. Їм пропонувалося: організовувати батьківську групу в одній із соціальних мереж; створити батьківську сторінку на сайті дошкільного закладу; висвітлювати онлайн трансляції подій, що відбуваються в дошкільному закладі. Майбутні вихователі одержали завдання організовувати роботу з батьками під час педагогічної практики.

3. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.

Отже, можемо дійти висновку, що матеріали спецкурсу «Методика навчання дітей дошкільного віку комп'ютерної грамоти», що спрямовані на усвідомлення студентами різноманітних можливостей використання комп'ютерних технологій у педагогічному процесі сучасного ДНЗ, ефективно вплинули на підготовку студентів. Цьому сприяло також використання КТ у рамках курсів «Дошкільна лінгводидактика», «Методика ознайомлення дітей з довкіллям», «Методика ознайомлення дітей з українським народознавством у ДНЗ» та «Інноваційні педагогічні технології в дошкільній освіті».

У процесі педагогічної практики та в дошкільному навчальному закладі студенти удосконалювали вміння щодо підвищення рівня професійної компетентності засобами комп'ютерних технологій, розробці дидактичного матеріалу для батьків та дітей (презентації, публікації, проєкти, майстер-класи, навчально-пізнавальні заняття, розвивальні комп'ютерні ігри, 3D-екскурсії, віртуальні подорожі), організації і проведенні консультування батьків та педагогічних працівників із дошкільною освітою тощо.

Перспективу подальших наукових розробок убачаємо в теоретичному обґрунтуванні методики підготовки вихователів до використання комп'ютерних технологій у різних видах діяльності дошкільників в умовах дистанційної освіти; розробленні дидактичних і технологічних засад інформаційно-педагогічного забезпечення цього процесу.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Кабінет Міністрів України. (2011, листоп. 23). Постанова № 1392, Базовий компонент дошкільної освіти України. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v_5-2736-12.
2. Беспалько В.П. Образование и обучение с использованием компьютеров (педагогика третьего тысячелетия) [Текст]. Москва, Россия: МПСИ, 2002.
3. Беленька Г.В. Формування професійної компетентності сучасного вихователя дошкільного навчального закладу. Київ, Україна: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2011.
4. Богуш А.М. Лисенко Н.В. Українське народознавство в дошкільному закладі. Київ, Україна: Вища школа, 1994.
5. Гершунский Б.С. Компьютеризация в сфере образования: проблемы и перспективы. Москва, Россия: Педагогика, 1987.
6. Давиденко А.А. Возможности ЕОМ щодо творчості. *Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Серія: Педагогічні науки*. Вип. 51, ч. 1. С. 219. Кіровоград, Україна: КДПУ ім. В. Винниченка, 2003.
7. Дзюбенко А.А. Новые информационные технологии в образовании. Москва, Россия, 2000.
8. Гобдрахманова Р.М. и Ширшова С.А. Использование компьютерных презентаций в коррекционно-логопедической работе ДООУ. Самара, Россия, 2009.
9. Ляшенко С. та Зінченко З. Інтеграція інформаційно-комунікаційних технологій у освітній процес. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2013. № 7. С. 16–30.
10. А. Панченко. Модернізація освітнього процесу у ДНЗ в умовах інформатизації освіти. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2012. № 1. С. 7–11.
11. Смирнова-Трибульская Е. Л. Основы формирования информатических компетентностей учителей в области дистанционного обучения. Херсон, Украина: Айлант, 2007.
12. Филатов О. К. Информатизация современных информационных технологий обучения в высшей школе. Ростов на Дону, Россия: Мираж, 1997.
13. Машбиц Е. И., Психолого-педагогические проблемы компьютеризации обучения. Москва, Россия: Педагогика, 1988.
14. Єршов А. П. Компьютеризация школы и математическое образование. *Математика в школе*. 1989. № 1. С. 14–31.
15. Буркова Л. Технології в освіті. Рідна школа. 2001. № 2. С. 18–19.
16. Жалдак М.І., Лапінський В.В., Шут М.І. Комп'ютерно-орієнтовані засоби навчання математики, фізики, інформатики. Київ, Україна: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2004.

REFERENCES:

1. Kabinet Ministriv Ukrainy (2011) Bazovyi komponent doshkilnoi osvity Ukrainy [Basic component of preschool education in Ukraine], *Decree*, no. 1392 Elektronnyi resurs Rezhym dostupu: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v_5-2736-12.
2. Bepal'ko V.P. (2002) *Obrazovanie i obuchenie s ispol'zovaniem komp'yuterov (pedagogika tret'ego tysyacheletiya)* [Education and training using computers (pedagogy of the third millennium)]. Moscow: MPSI. (in Russian)
3. Bielienka H.V. (2011) *Formuvannia profesiinoi kompetentnosti suchasnoho vykhovatelya doshkilnoho navchalnoho zakladu* [Formation of professional competence of a modern educator of a preschool educational institution]. Kyiv: un-t im. B. Hrinchenka. (in Ukrainian)
4. Bohush A.M., Lysenko N.V. (1994) *Ukrainske narodoznavstvo v doshkilnomu zakladi* [Ukrainian ethnography in a preschool institution]. Kyiv: Vyshcha shkola. (in Ukrainian)
5. Gershunskiy B.S. (1987) *Komp'yuterizatsiya v sfere obrazovaniya: problemy i perspektivy* [Computerization in Education: Problems and Prospects]. Moscow: Pedagogika. (in Russian)
6. Davydenko A.A. (2003) *Mozhlyvosti EOM shchodo tvorchosti* [Computer capabilities for creativity] *Scientific notes of Kirovograd State Pedagogical University named after Volodymyr Vynnychenko. Pedagogical sciences*, vol. 51, no. 1, p. 219.
7. Dzyubenko A.A. (2000) *Novye informatsionnye tekhnologii v obrazovanii* [New information technologies in education]. Moscow (in Russian)
8. Gobdrakhmanova R.M., Shirshova S.A. (2009) *Ispol'zovanie komp'yuternykh prezentatsiy v korrektsionno-logopedicheskoy rabote DOU* [The use of computer presentations in the correctional and speech therapy work of a preschool educational institution]. Samara (in Russian)
9. Liashenko S., Zinchenko Z. (2013) *Intehratsiia informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii u osvitnii protses* [Integration of information and communication technologies into the educational process]. *Educator-methodologist of preschool institution*, no. 7, pp. 16–30.

10. Panchenko A. (2012) Modernizatsiia osvithnoho protsesu u DNZ v umovakh informatyzatsii osvity [Modernization of the educational process in secondary schools in the context of informatization of education]. *Educator-methodologist of preschool institution*, no. 1, pp. 7–11.
11. Smirnova-Tribul'skaya E.L. (2007) *Osnovy formirovaniya informaticheskikh kompetentnostey uchiteley v oblasti distantsionnogo obucheniya* [Fundamentals of Forming Teachers' Informatics Competencies in the Field of Distance Learning]. Kherson: Aylant. (in Ukrainian)
12. Filatov O.K. (1997) *Informatizatsiya sovremennykh informatsionnykh tekhnologiy obucheniya v vysshey shkole* [Informatization of modern information technologies of teaching in higher education]. Rostov na Donu: Mirazh. (in Russian)
13. Mashbits E.I. (1988) *Psikhologo-pedagogicheskie problemy komp'yuterizatsii obucheniya* [Psychological and pedagogical problems of computerization of education]. Moscow: Pedagogika. (in Russian)
14. Ershov A.P. (1989) Komp'yuterizatsiya shkoly i matematicheskoe obrazovanie [School computerization and mathematics education]. *Mathematics at school*, no. 1, pp. 14–31.
15. Burkova L. (2001) Tekhnolohii v osviti [Technologies in education]. *Native school*, no. 2, pp. 18–19.
16. Zhaldak M.I., Lapinskyi V.V., Shut M.I. (2004) *Kompiuterno-orientovani zasoby navchannia matematyky, fizyky, informatyky* [Computer-based teaching aids for mathematics, physics, computer science]. Kyiv: NPU imeni M. P. Drahomanova. (in Ukrainian)